

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

tilsynets tilsyn på mange felter; men glemmes må det ikke, at hvor konkurrencen er effektiv, findes der ingen bedre priskontrol end netop konkurrencen i sig selv. I retning af at skabe øget konkurrence i erhvervslivet og dermed lavere forbrugerpriser og bedre varer virker den sidste år gennemførte liberalisering inden for EFTA, og i samme retning vil de resultater, der i foråret blev opnået under Kennedyforhandlingsrunden, jo gå.

Der er grund til at pege på, at der findes flere baggrunde for prisstigninger og flere grunde til, at prisfald er udeblevet. Bl. a. bevirker kapitalmangelen og rentens højde, at nogle virksomheder må undlade at rationalisere eller undlade at udvide, og at unge må undlade at etablere sig. En ændring af disse kapitalforhold vil virke i høj grad fremmende både på prisfastsættelserne og på rationaliseringerne. Der er også grund til at pege på, at lønomkostningernes voldsomme stigning virker ind på priserne, og det samme gør råstofpriserne. Tager vi punkterne samlet, vil det sige, at den manglende økonomiske sammenhæng i den politik, som ligger bag, i høj grad bærer et medansvar for udviklingen.

Det ville hverken hjælpe forbrugerne eller lønmodtagerne, om der blev pålagt monopoltilsynet pligt og beføjelser til at tvinge en virksomhed til rationalisering, hvis virksomheden stod uden økonomiske muligheder for at gøre det. I et sundt økonomisk klima med en rentehøjde, der er rimelig, og med et kapitalmarked, hvor der er muligheder for at låne for sunde virksomheder, vil der ske en rationalisering både til gavn for den enkelte virksomhed selv og til gavn for forbruger og lønmodtager.

Som middel til at skabe et økonomisk godt klima er efter det radikale venstres opfattelse det foreliggende lovforslag ikke hensigtsmæssigt. Men jeg vil gerne, når disse ting debatteres, pege på et enkelt felt, hvor der måske kan være grund til at sætte lidt mere fart i tingene for at få priskonkurrencen til at slå igennem. Det drejer sig om de områder, hvor en vare for at bringes frem på markedet skal godkendes teknisk først. Det gælder inden for byggeindustrien og vel her specielt for de elektriske artikler. Det kan undertiden ske,

at en prisreduktion ikke slår igennem, fordi en ny artikel er for lang tid undervejs til den tekniske godkendelse. Noget lignende gælder for medicinalindustrien, hvor der kræves godkendelse af sundhedsmyndighederne — som jeg fuldt ud bifalder — men hvor nye varer, som kan sænke priserne, undertiden har en lang og trang vej at komme igennem. Jeg tror, at man, når man taler om priskonkurrence og rationalisering, også skal tage nogle af de arbejdsområder med, som jeg her har nævnt.

Med disse bemærkninger skal jeg meddele, at det radikale venstre ikke kan anbefale lovforslaget.

Kjær Rasmussen: Der er for os noget absolut positivt i, at man her fremsætter forslag til lov om en udvidelse af monopollovgivningen. Det er et område, som i høj grad trænger til kulegravning. Lovforslaget dykker direkte ned i hele problematikken omkring høje priser som følge af manglende effektivitet i konkurrencen, og hermed er vi fremme ved hele kartelliseringsspørgsmålet. I dansk monopollovgivning er konkurrencebegrænsninger tilladt, men der er dog offentlig kontrol via den registrering af aftaler, som monopoltilsynet foretager. Lovforslaget her opererer med, at der fortsat skal være adgang til konkurrencebegrænsninger; men det er vel et spørgsmål, om ikke netop kartellisering og andre konkurrencehæmmende foranstaltninger skader effektiviteten og dermed en rimelig prisdannelse. Efter vor opfattelse bør det offentlige sætte ind på et tidligere tidspunkt.

Naturligvis kunne man helt forbyde konkurrencehæmmende foranstaltninger, men er man ikke parat til noget sådant, så kunne man f. eks. fremover kræve af deltagere i slige aftaler, at de selv måtte påvise de gavnlige virkninger, inden de overhovedet fik tilladelse til at indgå aftalerne.

Jeg erkender, at dette lovforslag er udtryk for en dyb mistillid til konkurrencehæmmende foranstaltninger, og det er en mistillid, som jeg deler med forslagsstillerne. Set under en privatkapitalistisk synsvinkel er der naturligvis fordele forbundet med karteldannelserne. De har en tilbøjelighed til at give et større overskud i tider